

ofullst. ortsuppg.

ACC. N:R M. 16666: 1-4.

Landskap: Skåne

Upptecknare: Marie Richter

Härad: Skytts

Berättare: Ludvig Larsson

Socken:

Trelleborg s. 3
Malmö s. 3-4.

Berättarens yrke: åkare bl. a.

Uppteckningsår: 1962

Född år 1877 i Maglarp sm i Skytts härad

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Barnmorska. s. 1.

Fattighus. s. 1

Jub. s. 1

Första cykeln. s. 2

Tjänstefolk. s. 2.

Meridsommar. s. 2.

Dans s. 2

Skvättaelän. s. 3.

Lön som åkare. s. 3.

Fachförening. s. 3.

Folkets hus ö. Axel Danielsson. s. 3.

Om gamla hus och gator. s. 4.

m. m.

ACC. N:R M. 16666: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Modern barnmorska, hade iglar, koppor och lite medikamenter. Behövdes läkare fick folk på trakten köra ända till Trelleborg. Ingen tänkte på att skydda sig mot smitta, gjorde inte ens försök vid epidemier o.dl.

Byns fattighus så dåligt att det höll på att falla ihop. Låg ej vid vägen utan ute på en "plöjning", "skämdes för att visa det för andra". De som bodde där hade "bara lump på sig". De flesta som bodde där var helt oförmögna till arbete, något hantverk el. d.l. förekom ej. Ingen välgörenhet, inte ens vid jul, fattighuset var "genant för många".

Fadern bl.a. "höstakarl". Åtta syskon, den älsta fick passa de yngre. En gris slaktades till jul och det var storartat, lite annan mat också till jul lutfisk t.ex. Julgran fanns inte, ingen skog i trakten. Var och en fick klara sig så gott den kunde, gick inte ens till varandra och drack kaffe. Vi levde mest på sill, potatis och bröd som bakades hemma och hängdes upp på vinden till förvaring.

ACC. N:R M. 16666:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Första cyckeln som kom till byn hade ett stort och ett litet hjul,
"mannen satt högt uppe, vi blev rädda och sprang och gömde oss."
Kom hemifrån när jag var åtta år, så långt att gå så jag fick inte
gå hem ofta. Hjälpte till med allting, körde gödsel, höstade o.s.v.
Ingen bestämd arbetstid, fick börja 4 -5 på morgonenoch hålla på
till sent på kvällen. De mindre fick som lön ett par strumpor eller
ett par hemvävda byxor, drängarna fick några kronor. Bonden fick
slå sina anställda hur mycket han ville. De anställda åt för sig,
ur samma fat med träsked , trätallrik till sill och potatis, dricka
eller sur mjölk sög alla ur samma stora lerfat. Fick grovt bröd till,
inget smör. Berättaren ansåg att anledningen till de dåliga villkoren
var att det inte fanns några industrier på trakten, första som kom
var sockerfabriken. Vid "Mikeli" tog de kontrakt för året. Marknad
i Trelleborg fick de flesta gå på en gång om året. Vid midsommar var
det dans i en väghörna. Bredvid Rengs kyrka fanns en hög stenmur
invid den brukade det vara dans om lördagskvällarna. Spelade harmo-
nika. Oftast blev det slagsmål, pojkarna där tyckte inte om att det

ACC. N:R M. 16666:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

kom drängar från andra byar.

"De mannarna som inte hade nå't annat fiskade, sålde lite och åt själv". Ofta hade de också en liten grönsaksträdgård.

Berättaren kom sedan i skräddarlära i Trelleborg. Där fanns många gesäller, satt kring olika bord och sydde och pressade med pressjärn, många hade lyte. Lärpojke i fyra år innan de fick betalt riktigt.

Skräddarfrun lagade mat åt alla. Berättaren hann lära sy byxor och väst innan han rymde till en fästetjänare = platsförmedlare på landsbygden. Blev sjuk, då det var så instängt hos skräddaren.

Var hos en storåkare vid Baltzargatan ^{i Malmö} som hade 25 - 30 hästar.

Kuskarna hade 12 kr i veckan 1896, fick långt om länge 13 kr". Då

Då fanns ingen fackförening. Arbetsgivarna tålde inte dessa. En arbetare kunde "få sparken" om han prenumererade på tidningen 'Arbetet'.

Fackföreningslivet var farligt. Det fanns ingen sal för möten. Palm stod och talade till folket vid ett träd på Almbacken, då fanns där ett "bierbryggeri". Folkets hus kom till under Axel Danielssons tid. När han var död låg han på festsalen i Folkets hus som lik.

ACC. N:R M. 16666:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Gamla låga hus vid Värnhem, på själva hörnan en bongård^d. Var med och höstade på en gård där Casons herrekipering nu ligger. Inkörsporten så dålig att vi trodde den skulle falla ihop var gång vi körde igenom. Vid Lundavägen låg en stor trädgård. Sedan blev det byggt från Föreningsgatan och utåt. På hela Möllevången byggdes billiga "klabbhus". Till slut fick folk flytta in där gratis för att de skulle elda i husen så att de torkade. Körde dricka om kvällarna på Idungatan, där var stora hål i vägen.